

P. Bray in Specimine Hierarchia Hungarica P. 12
 pag. 356. de Mathia Tarnoczy Episcopo anteq.
 Canadiensi, dein ad Insulam Vaciensem An. 1667.
 Translato, sub Nota (a) sequentia habet.

(a) Sequitur sineceps Tarnoczy / in Ecclesia Ca-
 pituli Scepusiensis, cum hoc Epigrammate; Re-
 verendissimo domino Mathia Tarnoczy Episcopo
 Vaciensi, Praeposito Corviniensi, et Scepusiensi
 Vere Patri ac Patrono suo gratioso Societas
 Jesu erecta. Obiit anno 1655.

R
 2006

PRAGMATICON MITROPHORICUM

Quod

Reverendissimo Domino Domino

MATTHIÆ TARNOCI

DE LÉLOCZ,

EPISCOPO CSANADIENSI,

PRÆPOSITO SCEPUSIENSI,

Sæ. Cæ. Ræq; Mâtis Con-
 siliario, &c.

Mecanati suo singulariter gratioso.

GYMNASIUM Societatis Jesu Scepusij,
 debitæ gratitudinis testimonio
 dedicauit,

Cum idem Reverendissimus Dominus

Ad Episcopatus CSANADIENSIS

reuectus Insulam

Anno Sancto consecraretur

M. ACADEMIA M. DC. L.

KÖNYVTÁRA

5(0)50 5(0)50

PROLOQUIUM.

SI quando alias arcana illa Poëtarum prasagia & laudem sibi, & fidem apud sui cultores meruerunt, hodie mihi credè Prasul Reverendiss. (anniversarius recurrit dies) non fabulas Poëta licet, sed veritatem ipsam me Tibi proposuisse confirmor. ut jam tu unus pro mille mihi repueris testibus. Poëtas non mendacis, sed ad omnem suavitatem compositis quâ Episodiis, quâ figuris Auditorum aures, animosq; demulcere consuevisse. Atq; ut, quod tum Poëtico adhuc seu calore seu furore me Tibi accinuisse meminì, Eidem jam Orator liberius coram proponā iterum, inducor. Mitram ego Te Persicam, in Mitra Solem fulgidiorē compellā veram, nunquam Vates aut veridicus, aut futura divinò Poëtarum prospecturus oculo, nisi te hodie augustiori donatā Mitra, nisi Prasulem Infulatū Scepusii contemplerer. Quia verò ex oraculo Apollinis ita accidit, & patente cortinā, plura me consulēte, audire velle animadverteris; quid Mitra illa tua Persica in se portendat mysterij, quā splendoris & augustioris majestatis praeferat, Luctatij sensu Placidij de eadem jam olim propositio, velut oraculum explicabo. idq; tum, ut obscuritatem, quā dictanti Apollini amica est, aliquando effugiam; cum verò ut clariùs ad Mitram Persicam, Virtutum inquam tuarum radios prospiciens, quid ea Persis fuerit, quid tibi sit Prasul Reverendiss. sub felicissimis Infula tua auspicijs non gratulabundus modo, sed & gratus demonstrēm. Neq; miraberis, minùsq; feres moleste, a Mitra tua Scepusiense Societatis Jesu Gymnasium sua iterum ordiri alloquia, quando hanc tu ipse solito illustrior, iteratò etiam Mitram repeteremervisti. Mitra proinde, seu Sol, quod idem est, Societati tuae esto Prasul Reverendiss. hoc in calo Carpatico. Nos perfectum Planetarum exprimentes numerum, velut umbra totidem, radios tuos subsequimur, dum stellarum ad instar per hoc Firmamentum multiplicati, tuum remotioribus etiam gentibus in nos transfusum splendorem explicemus; Multiplices vel ex eo tibi Mitras numerantes hodie, quia multiplici cū virtute resplendas, augustiori etiam Persicam Mitram vertice excepisti.

M. ACADEMIA

M. I.

MITRA PERSICA.

Argumentum.

Sic itaque ad verbum Luctatius, in versum ultimum. lib. 1. Thebaidos Statianæ. *Persa in Spelaeis Solem colunt,* & hic Sol proprio nomine Mitra vocatur. Est autem ipse Sol Leonis vultu, cum Tyara habitu Persico, & utrisq; manibus bouis cornua comprimens. Et post multa. Sol est ineffabilis, quia principale signum inculcat, & frenat, Leonem scilicet, ideòq; ipse hoc vultu fingitur; vel quòd hic Deus ceteros sui numinis & potentia impetu excellat, ut inter reliquas feras Leo; vel quia sit rapidum animal. & cætera, quæ de Luna sequuntur.

Reverendissimum Præsulem Solem esse.

Placeret hic mihi uti Luctatio Placidio placidam subscribere sententiam, ita singula velut oracula ampliore prosequi periodo; nisi quæ potiora sunt cæteris, dum pro se perorant disertiùs, totum me sibi vendicarent. Solarem proinde hic mecum Reverendissimi non jam discum sed orbem, cernite Scepusii, neq; vestras modò, sed totius adeò oras Ungariæ, quā virtute, quā consiliis collustrantem. Quid? Solem certè, quem in dies ab ortu Serepiorem semper aspicimus, cum Juliano & Samblichò adeò suspexit Macrobius; ut qui eum in hoc terrarum orbe Imaginem, & Vicarium. Dei diffideret, qui aureo nitentem fulgore Hyperionem, cælestis felicitatis lumen, æternæ Justitiæ oculum, & Immortalitatis lampadem pernegaret, hunc sanè nec noctis attentius considerasse tenebras, nec admirandum exortum Solis ponderasse uspiam, nec ejus animadvertisse munera,

A 2

nec

nec Areopagitæ Dionysii monumenta unquam ad Solem
 perpurgato inspexisse oculo, sit compertum. Sol quippe
 ille est, qui ad antiquitatis excussus leges, & cælo tri-
 stiores fronte cidarum detrahit, & sublunaribus suum lu-
 men fænerans sideribus, humani animi serenat nubila, Ju-
 stitiam, & Minervam medio in sui corde pectoris, velut in
 sublimiori throno compositam fovet, colitq; hospitatri-
 cem. Advertis Præsul Reverendiss. & vos quid mea inten-
 dat oratio Illustriores Scepusiorum Accolæ montium per-
 spicitis. Jacuissetis nempe (pace vestrâ dixerim quot quot
 dictionis meæ conscij coram annuitis) & in tenebris vestris
 etiamnum cum Gymnade Scepusii cæcutiretis; nisi ad sere-
 nissimæ hujus lucem Lampadis, de luce in claritatem, de cla-
 ritate in amoris incendia animati, quanti quanti abiissetis.
 Sed parùm dixi. Sustine Præsul Reverendiss. non tam in-
 suæ, quàm tuæ eloquentiæ, campo inquam virtutum tua-
 rum, luxuriari oratorem. Antiquitatis Ægyptiacæ in hoc
 uno oculatæ est adagium, quidquid hoc sublunari contine-
 tur ambitu, id omne vel solari tantum potestate absolvi, vel
 si ab aliis; in unius Solis virtute aut perfici, aut animari: ut
 non immeritò soli subordinata Lunæ potentia generatio-
 num Domina, Sol verò elementarium virtutum Dominus,
 omnium invariabili calculo sit judicatus. Bene habet Præ-
 sul Reverendissime; hæc tuæ Societatis novella plantula &
 agnoscit, & reveretur; sed quia cum Luna nihil te commu-
 ne vel habere, vel agere unquam deprehendit, singularem
 te hoc in cælo Loyolæ Solem, Mitram novam suspicit &
 veneratur. Sed adhuc minùs dixi, nisi te ad Platoniorum
 veritatem animatum, & augustiorem Mundi gerentem ani-
 mam Solem nuncupavero. quid ita? Sol certè Platonis au-
 thoritate subscribente, eâ est perfectione, ut dum meliorem

totius

totius in corde Mundi gerit animam, cujus operationibus
 totam suam sphaeram eximpleat, per globum illum quasi
 igneum, cordis ad instar effundit radios, & veluti spiritus,
 quibus vitam, sensum, motumq; toti universo distribuat,
 inspirat. Prævertis iterum Præsul Reverendiss. & quia silen-
 tium adamasti, factis ipsis, ad dicendum viam præmonstras.
 quid enim illam ego tuam in omnes, & singulos profusam
 liberalitatem deprædicem? Tota penè Scepusii Nobilitas,
 & numerosior Alumnorum tuorum series silere volenti,
 prolixior imperabit orationem. Quamquam & hæc mi-
 nora existimo, quàm ut tuo & Nomini, & splendori possint
 coæquari. altiùs proinde assurge oratio, & quod in mente
 sedet, innatâ tibi sinceritate coram deprome. Solem quip-
 pe præter animam, in suis uti superstitiosa, ita curiosa anti-
 quitas, jam pridem memoriæ prædidit, in medio cordis am-
 bitu sanctissimæ, & Individuæ Trinitatis imaginem præse-
 ferre. Injurius sim in te Præsul Reverendissime, si id tibi me-
 liori longè, quàm olim titulo debitum denegavero. in cujus
 corde non Imago, sed ipsa adeò Trinitas augustiorem sibi se-
 dem delegit: illud unum in te suspicio, quod cum triplici
 dignitatis prærogativâ gaudeas, hac in trinitate sanctissi-
 mam non desinas & fovere, & protendere unitatem. Itē
 nunc ite quotquot in varias rapti sententias Solē olim præ-
 ceteris majorem Deum coluistis: ite & Justitiam media in
 fronte solis collocatæ; Tauri effringentem cornua confin-
 gite; Leonis vultu insculpite; orbis, astrorumq; Dominum
 appellate; Mentem & meliorem temperationem mundi
 concedite; cum Heraclito deniq; celestis lucis fontem, cor-
 cæli, oculum ætheris, aut centimanum Briareum, vel quo-
 cunq; velitis titulo nuncupate: ego sanè in Mitra refulgen-
 tem Præsulem nostrum Reverendissimum, in Præsule malè

A 3

nudum

nudum antè, sed jam contextum JESUM, in JESU verò sanctissimam, & Individuam, quam in dies majori sensu recolit cum Unitate TRINITATEM adoro: eumq; omni antiquitatis Sole fulgidiorem asserens, sublimiorem etiam prædabo. Fulgore nunc tuo prævenior Præsul Reverendissime, & Mitrà tuâ novam scenam instruente, quæ verbis effari nequeo, sacro venerari silentio compellor. Erumpo tamen, & quid ea Mitra sit, quid splendor cælo hoc nostro insolitus, inquirō.

MITRA PERSICA SAPIENTIAE.

Quæ visa Cælo lumina detinent,
Et fronte lætâ quæ renovant moras
Seu signa, sacri seu coluri,
Seu etiam sine nube Soles?
An fors rubenti deciduus polo
Se Phæbus urget; vel superas domos
Commutatorbi, nec Trionum
Parrhasios volitare saltus
Moratur astris? an magis ætheris
Perosus arces, Thessalicos petit
Rursum recessus, & paternos
Axe fugit profugus penates,
Ulturus astris crimen, & abditâ
Ulturus ausus Lampade patrios,
Unum serenatur orbem, &
Thessalios juga celsa montes?

Erro,

Erro, paternos non fugitat læres,
Non astra spernit, nec patrios fugit
Vultus, sed & terram hospitalem
Atracios metuit recessus.
Est nempe terris dignior est locus,
Et cultiorum gloria Montium,
Quàm vel Pheræus, vel Peletron,
Aut etiam Pagasæus orbis
Cyntho propinet. Scepufios petit
Phæbus virores, floreq; divites
Invisit hortos, non aristâ
Thessaliam malè fluctuantem.
Quem verò Phæbum, quas Clarij rotas,
Quod fulgurantis Deliadæ jubar,
Quæ colla flaverit capillo
purpureas glomerare flammæ
Hoc orbe jacto? nempe cui genu
Quidquid polorum cingitur ambitu
Flectit; cuiq; & quos Quirini, &
Arsacidæ renovant triumphos
Sternuntur unâ; quem Latium colit,
Et mollioris mentis Achemenij,
Et quidquid usquam continetur,
Quem varijs reveretur aris.

Au-

Audire sed fors nomen Osiridis,
Aut Delphiorum Numina poscitis,
Aut Pythij nunquam tacendam
Me cupitis resonare linguam?
Recede versu, seu Patarëium
Seu sanctiorem vultis Osiridem
Seu Pythium, seu clariorem
Cum Clario Lycium vocari.
Me Phæbus alter sidere detinet,
Alterq; mentis lumina possidet,
Arctoa seu me terra servet,
Seu potius revocet Gelonis
Antarctus orbis. Sed cui cornua
Utramq; circum nobilitant manum,
Quæ vel Bisontis suspiceris,
Vel pretium positum laborum
Tyrinthiorum; cum Calydoniæ
Virtute tantâ constiterat Nurus,
Cessitq; tandem fortiori
Amphitryoniadæ furori
Mutata Dipsas nunc Acheloidæ
Horrente vultu, nunc Melijssidis
pensata Amalthææ caprino
(Matre datâ super astra) cornu.

Has

Has has micantis suspicio comas
Phæbi, has Leonis rictibus igneas
Stupefco flammæ, has favillas
Continuos agitare fluctus
Incendiorum vix animo fero.
Quis namq; Solis non stupeat vices,
Tot mentientis quis colores
Non animo referat stupenti?
Dixere Mitram, si veterum fides
pensatur orbe; hinc rictibus igneis
præfert Leonem, atq; hinc tyaram, &
Cornua fronte gerens, sereno
Vultu refulget, Scepussis plagis
Culturus aras, & Capitolij
Culturus arces, quas potentis
pannoniæ fabricavit ardor.
At quid coruscas Arfacidum moror
Flammæ, quid ignes ambiguos Mitræ,
Quid flammeo rictu Leonem,
Et rubeâ celebrem tyarâ,
Cornuq; jacto? nunc aliæ faces,
Et Solis alti nunc alij rogi,
Tarnociano suscitante
per Scepusum refoventur igne.

B

En

En fulgurantis ceu radiat comæ
Mitrata cervix, ceu refluit novo
Splendore crinis, ceu Tiarâ
Scepusios animat virores.

Hic nempe Mitræ splendor erat Sacer,
Quo se petebat Scepusium regi,
Et fulgor hic TARNOCIANUS.

Quo voluit Scepusum beari.
Hæc illa Mitra est, hæc Sapientium,
Et doctiorum laurea Præfulum,

Quæ quot catenatur pyropis,
Tot radiis Scepusum serenat;
TARNOCIANIS quando super comis
Effusa, centum nexibus horridos,
Sphynqisq; verbis implicatos
Arte docet reperire nodos.

Odigna tanto Præsule adorea,
Dignumq; tanto munere Præsulem,
Dignum cui lunentur arces
Scepusii, & cui FERDINANDUS
Arcana Regni credidit Arbitro,
Et Justiori nupera Judici
Concessit Acta, ceu potenti
Consiliis, animoq; Regni.

Nunc

Nunc ergo Præsul, quod superest, age,
Ut dum Tiarâ te Sapientiæ

Cernis decorum, Nos salubri
Consilio refovere, pergas.

*Vides Præsul Reverendissime, te non modò Mitratum Antistitē, sed & Mitram persico apparatu fulgidiorē. Soles, non verbum re-
voco, nisi etiam penitere velit, Mitra es, & Mitra quidem Sapien-
tia, quod me tacente confirmas: aut si me loquente taces etiam; quia
Sapienter tacere didicisti, loqueris Sapienter. Loquere proinde si-
lendo, aut loquendo sileas, dum Hierosolymitanus Hesychius Mitrâ
Persicam; imò tuam, vel deo Sapientia signum denuntiat, quia in ca-
pite Sapientis, ubi omnis Sapientia organum cerebrum hospitatur,
velut sede sublimiori refulget. Procul itaq; insana illa, & ad fidem
Pœtarum mentita fabulosa antiquitatis portenta; & seu Acheloa
Amalthea, seu Amaltea Acheloi procul cornua recedite, neq; jam
Copia amplioribus sinum opibus eximplere; quando fastigiato Anti-
stes noster in duplex cornu vertice, verè Cornu Sapientia obtinuit.
En Mitram duplici cornu nobilem non videtis? En Præsulem Sapien-
tia cornu gemino coronatum, non obstupescitis?*

MITRA COPIAE.

Quid ergo vanâ posteritas fide
Centuplicatis Amonida orgijs
Cornu fatigas, & famentis
Hinc stomachi reprimis latratus?
Quid non potentes pauperiem pati
De Cornu Amalthæ quæritis aureas
Sonare virgas, quid creari
Hinc petitis Cereris medullam?

Cessate cornu quærere supplices,
Inanitatis, non opibus grave;
Cessate Amaltheæ furores
Sollicito revocare quæstu.
Non illa larvis horrida Taureis,
Aut fronte multum consimilis Capræ
Vos Copiæ cornu beato,
Et tereti relevare sceptro
A turpiori pauperie potest.
Quin ergo Mitram quæritis auream,
Mitram, refusam cui Leonis
Cæsariem benè pectit unguis,
Crispatq; flavas fronte Sacra comas,
Stringente nodo, ne rapido fluant
In orbe gyro, aut fluctuantes
Continuò meditentur undas?
Huc huc citatis currite passibus
Jovis nutrices, huc Melijs sides,
Et digna non pigri laboris
Munera ab hoc cumulate Cornu,
Quæ Mitra jactat, quæ scepusi plagis
Effusa Cornucopia gloriæ
Tarnocianis quæ sub umbris
Palladio repetit favori.

Redeunt

*Redeunt illa Præsul Reverendissime, quæ in duplex Cornu fasti-
giato tuo vertice jam pridem suspeximus; tanto tamen & graviora,
& gratiora redeunt hodie, quanto magis conjuncta Cornu Sapientie
acuuntur. Cornu quippe illud Amaltheæ, seu Caprinum, seu ut alij
fabulantur verè Taurinum eâ Poëtarum calculis virtute fuisse per-
hibetur, ut qui eo à Jove donatus fuisset, is non ciborum modo va-
rietatem famentibus, sed & potum exquisitissimum quemvis crea-
re, & egentibus liberalissimâ partiri manu potuerit. Creare te Prae-
sul Reverendissime (ne continuo fabulosus appaream) non dico cibos,
aut quidvis aliud; eam tamen, quâ in pauperes, quâ Alumnos tuos, &
ipsam Societatis JESU Religionem, liberalitatem, munificentiamq;
tuam suspicio, ut difficillimis etiam his temporibus, si creares singula,
plura de tuo Cornu copia requirere non possent, & Pallas nostra in se
verecundior, non auderet. Nempe priusquam Persicam Mitram
caperes, jam te Copia Cornu duplici non Scepusio modo, sed remotiori-
bus etiam partibus tot votis desiderabilem reddidisti; vel ex eo t
Cornu Sapientie possidere probans, quòd in quos Mitram Copia co-
piosius, quàm in solitiores cultiores Sapientia, effunderes non habue-
ris.*

MITRA INCORRUPTIBILITATIS.

Conclude molli munera pyxide,
Quæcunq; campis de Marcoticis,
Aut flores quæ de Sabæo,
Cypris adhuc liquefacta servas.
Panchæa non hic, nee Achemenis
Vnguenta regnant, non Amaranthina,
Aut tincta per Nardum venena
Illicijs refluunt odoris.

B 3

Effun-

Effunde succos quos Arabum coquunt
panchæa Tempe, & quos Sporades legunt

Radice olenti defluentes,

Et madidis fluidos capillis.

Quando rosatis nec phæteleidos

Nec Mitridatis, vel Mareotidos

Fovetur unguentis Sacerdos,

Cui melior refluens oliva

Tinxit capillum, cui Cidaritis comas

Et castioris tessera pectoris,

Crinem catenavit retorto

post humeros religata nodo.

Sic nempe quisquis fronte gerit Mitram,

Et Crine castam qui Cidarim præmit,

Unguenta non illi capillis,

Non pharij refluunt odores.

Quin castiores corde fovet faces,

Ignarus omnis Cnidiados rogi, &

TARNOCIANOS hic pudoris,

Continuo jaculatur ignes.

*Quantus iterum Præsul Reverendissime & Mitra tua, & Sa-
pientia Patronus extiteris, vel tuis de humeris pendens cidaris, Mi-
trata in te Sapientia testatur. Sed ad mea fortasse verba, Pudoris
uti amantissimus, ita humilitati amicissimus erubescis? colorem
tuum, & Solaris Mitra serenitatem non tam imitaris, quam verio-
ri exprimis penicillo. Parco proinde tuis laudibus, ne si hic parum
dixe-*

*dixero, merito unâ mecum erubescas. Cum Apollonio proinde mi-
hi Sermo est; de Iudice solum, ut annuas laboro. Et en incorru-
ptam hic Mitram tuam appellat; quia propter fascias, quibus
ea à tergo præligatur, integram, & incorruptam Pudicitiam
repræsentat. Ligant hic mihi & calamus, & linguam Præsul Re-
verendissime tua Fascia, & ne excurram ulterius, hoc unum sinunt
dicere Te ut Regulæ tuæ satisfaceres, Angelicam semper in
omnibus puritatem imitatum fuisse.*

MITRA ORNATUS.

Si quis multiplicis notas

Splendoris, varium si capitis decus,

Si gemmas cupiat comis

Undantes veluti cernere. Carpatus

Qua se Soli vagis jugis

In cœlos acuit, quâ liquidum æthera

Durat perpetuâ nive,

Et nubes gelido culmine sustinet.

Huc gressus celeret; novum

Splendoris varij, nec sine gloria,

Et rarum capitis decus

In Sacro dabitur cernere vertice.

Nempe in Scepusij soli

Matthiæ niveo tempore Præsulis,

Spectabit nitidum jubar,

Illustremq; notis Jaspideis Mitram.

Specta-

Spectabit roseis comis
Bellonæ rutilam vincere cassidem,
Et quæ, dum Zephyris jocos
Intentat, graciles vincit Japygas,
Seu Martis galeam velis
Cristato variè symmate nobilem,
Seu quidquid trepidis Notis
Ludit, conspiciet vincere Præfulem.

Audis Præful Reverendissime, ut se tua virtus aperiat; & novâ dignitatis tuæ insignitus vertex Insulâ, omnem latè ornatûs Persici Majestatem diffundat. Nempe multâ etiam conclusum pyxide vel sibi olet balsamum, & suum sepulta scintilla perurit cinerem, carbunculus suas tenebras illustrat. Advertis non tam meum, quàm tuum Præful Reverendissime hic à me genium explicari; Sed & quia nec pigmentariam, nec gemmariam officinam unquam, nisi clausam adamasti, universa capitis tui decora in Insulam coniecisti; & verò hac novæ dignitatis velut onustus prædâ, robustiori, quia Pastorali succinctus Pædo, fugis etiam; Sapienter, quando sic dum honorum fallere tentas vestigia, vel fugiens incurris, verumq; demonstras illud Fugientem sequitur honor. Quanquam neq; hac tantum tuos inter movent miraculum, nisi ex mora fortasse longiori exortum. quid enim dignitatis differri tibi debuit, qui ita Mitra, & non mollis superstitionis Persica amatorem te fuisse ostendisti, ut cum nunquam effeminatorum unguentis crinem tuum diffuere pati velles, & vir cum esses, Mitram sine balsamo, sine fuco omni adamas; satis eam, & pro merito quidem, virtutum tuarum insignibus ornata redditurus, si, quod facis, dum adamas, reddidisses ad-

Ergo

Ergo Calestræ turpe genus Mitræ,
Aut si Caliptræ nomen amas magis
Recede splendor, nil profanum
Fronte geret dominâ Sacerdos
Sacratus astris; nil Parius labor
Quodcunq; vano pollice struxerit,
Splendoris attexet capillis,
Quos superûm decorat nitore
Possessa Virtus; nil Libyæ dabunt
Mitræ decoris, nilve Semiramis
Ars ficta dextrâ, quem Tyara,
Quemq; polo data Vitta vestit.
Aut ergo rumpens fila Semiramis,
Aut castiori brachia stamine
Innecte texens, aut labori
Fronte Sacrà Phrygio negabit
Præful capillos, quos semel ætheris,
Et sanctiori Nomine Numinis
Sacravit, ornandos lapillis,
Non Phrygio sine lege filo.
Quanquam, quid ultra seu Tyrias moror;
Seu fluctuantes Arfacidum Mitras
Seu Entheatas quid Caliptras,
Seu etiam Bromio maritas

C

Mo-

Moror Tyaras? quidve adamantinos
 Nexus requiro, quid Cyanis graves
 Contendo perlustrans Calistras
 Præfuleo residere crine?
 Quando, Sat ille est sideribus comes,
 Quicunq; gestis concolor ætheri,
 Expressit astrorum nitorem,
 Ceu totidem referens pyropos,
 Quot castiores igniculos suo
 Sub corde gestat, pectore quot faces
 Virtutis accendit, quot orbe
 Quotq; polis jaculatur ignes;
 Nec purpuratas Sardonicis comas
 Aut discolores Chrysoliti genas
 Venatur unquam, cui amici
 TARNOCII fuerint amores.

*Ornatum te Præsul Reverendissime si nesciebas hæcenus, modò,
 sed tuo in ornatu gloriantem contemplare; Peregrinis quippe non
 eges coloribus, qui alios etiam splendore tuo & ornare, & serenare
 sapius es notatus. verè hinc quoq; Mitra Persica & nomine, & cultu
 dignissimus, quòd pulcherrimum cum te ab omni parte suspicimus,
 nostras etiam ad tuum splendorem, tenebras corrigamus. Exeste
 proinde impura tot seu Caliptarum, seu etiam Libyarum, Phrygia-
 rumq; Mitrarum nomina, & cum vestris mitrophoris, Tiarophorisq;
 non Cissei modò populi, sed ipsi Persæ etiam, si quid solari Mitra hu-
 milius, & Præsulis indignum magis celebratis vertice exulate:
 quando nihil hac TARNOCIANA sub Insula majestas spirat humi-
 le.*

*le, nihil nisi Persicum, & illud quidem Regium, augustius affectat.
 Non creditis? Audite.*

MITRA REGNI.

Qui fastuoso te neget effedo
 Dictare seris jura Quiritibus
 MATTHIA, an hic Regum potentum
 Est animo meditatus arces?
 Non ille fasces, non diademata
 Non celsioris Sceptra potentia
 pensasse Regnorum putatur,
 Aut etiam capitis Tiaras
 Lustrasse; sed nec quo jaceat loco
 Regale Nomen nosse; cui haud opes,
 Aut stellicantes cui pyropi
 conficiunt pretium decoris,
 Sed rara Virtus, sed melior nota
 Regalis orbis, depositus timor
 Et pulsus omnis non quieto
 corde pavor, scelerum Magister.
 Hic unus arces Imperio regit,
 Regniq; summis hic vehitur rotis,
 Non qui remordentes lupatos,
 Arbitrio moderatur Euros.

Quando nec auro fulgidior domus,
 Nec purpuratâ veste novus color,
 Nec longior patrum Senatus
 Regna super positum notantur
 Signare Regem; sed cui pectoris
 Cessere Diræ, nec resident mala
 Sub corde clauso, sed furoris
 Absq; notis dominatur orbi.
 Est ille nempe est Rex animo potens,
 qui cum superbo colla premit iugo, |
 Frænare sic novit tyrannos
 Præcipitis populi favores,
 Ut nec faventum cedat amoribus,
 Nec dissolutis ambitionibus
 captiva submittat verendo
 colla iugo subigenda, frænans
 Quoscunq; fallax ambitio tenet,
 Aut falsioris gloria Nominis,
 Et mentis inconstans libido
 præcipientes facit ire saltus.
 MATTHIA an audis ceu mea te canat;
 Armata plectris Calliope, & novum
 Regem salutet, dum Tiaram
 Fronte Sacrà retulisse gaudes?

Au-

Audis solutis ceu nova nabljs
 Trophæa jactat, ceu Scepufas tuis
 Arces supinatas triumphis,
 Pectinibus recolat canoris?
 Audis Mitratam ceu tibi gloriam,
 Et castiorem verticis Infulam,
 In purpura mox purpurandam
 Aonidum melior Senatus
 Pindo precetur? deniq; Principum
 Audis tuorum, & vota Penatium,
 Quæ farre sacro dum Tonantem
 Conficiunt, jaculentur, audis.
 Lassantur astra, nec Superos amant
 Ornare tractus; quin Capitolij
 Montes fatigant celsiores,
 Et Scepuso socijs recumbunt
 Detracta votis, dum tuâ te vovet
 Regnare JESU Religio Parrum,
 Quæ Rege Tanto se beatam
 Scepusio resonat futuram.

*Nescio quo meus hodie Præsul Reverendissime si auderet calamus
 excurreret; illud unum probè intelligo, eum non nisi ab Infula tua,
 aut velle, aut posse etiam detineri. Adeo nimirum me in tui Præsul
 Reverendissime admirationem pertrahis, ut dum in multas Mitra
 tua laudes explicandas provocor; plura, aut Sacro venerari silentio,
 aut arcantis saltem mentis contemplari oculis compellar. Quid? Mi-*

C 3

tram

tram tuam in Sole Persico dixi Persicam? nisi parum de ea disse-
 ruissim, Veritatem fortassis expressisse merito aestimarer. at à Certo
 non recessi, quia cuius verbo laudes adaequare non poteram, certa
 legens vestigia, adumbraui. Incorruptibilitatem ei quoque addidi;
 vel dicam potius, in Vncti hodie Capite Pontificis, dum Mitram con-
 spicerem, perpetuum Incorruptibilitatis insigne, & novam velut tes-
 seram suspexi; Immortalitatem haud dubie Suspecturus, nisi, qua
 nostrorum oculorum est imperfectio, ad Mitra tua splendorem cœcu-
 tirent. Plus ultra, affectu viam premonstrante tentavit calamus;
 & quia omnem omnino Persici apparatus splendorem in tuo cum Mi-
 tra resedisse pervidit vertice, eo etiam processit audacia, ut Mitra
 hanc, augustius Regalis pompa indicium, nuncuparet. Neque, succen-
 sebis opinor Praesul Reverendissime; nisi totam retroactam antiqui-
 tatem aut errasse omnino in iudiciis, aut minus saltem equo singula
 ponderasse calculo aestimaveris. Ut ut sit, in iudicium tecum hodie
 non venio, ne dum profunda nimium scrutari praesumpsero, facile
 expediri non possim: illud unum cum Suetonio liberè pronuntians
 Tiaram etsi Sacerdotibus, Regibusque communis fuerit, in
 Regum tamen capite, fastigiatam magis extitisse. Subscribis
 Philarchus, & Tiara inquit ornatus capitis est, quam soli Re-
 ges rectam ferebant apud Persas, Duces autem inclinatam.
 Audis hac Praesul Reverendissime? at legisti etiam, hanc tuam Tia-
 ram, seu Mitram Persicam, Regiam fuisse semper diadema; ut non
 immerito Demaratus ille Lacedamonius, cui ob consilia saniora à
 Xerxe Athenis fuerat propositum, peteret à Rege quod vellet, ante
 omnia sub recta Tiara Sardes maximam Asia Urbem triumphali
 curru invehì. (quod Regum erat proprium) expetierit. Triumpham
 nunc sub tua Tiara Praesul Reverendissime, quam seu Consiliis (Con-
 siliarius quippe es,) seu Virtute Regia accepisti, & eadem authorita-
 te, quæ cuncta infra te posita sublimior despicis, mihi plura locuturo
 annuens, subscribe.

MI.

MITRA SAPIENTIAE.

Quid pertinaces Martia Pannonēs
 Gestare signa, aut quid clypeis graves
 Lassare dextras non perosi

In varios ruitis Gradivo
 Urgente casus? nec galea caput
 Nec ense fessum continuo latus,
 Aut tela vibrantes lacertos
 perpetuo finitis labore

Cessare campo? dicite, dicite
 Et latiori dicite tibiā,

Jam Pannonum tandem ruinas,
 Sed sapiens reparabit ætas.
 Jam versa Thracum castra frementium,
 Et Sæva peltis prælia Bistonum,

Aut terga vertent, aut suorum
 Ossa super tumulos reponent.
 Quando quod olim robore militum,

Seu segniorum Pannonij Ducum
 Cessere per ferrum per ignes

Lunigeras superare Peltas,
 Illud Tiaras per Sapientium,

Et per Mitratum tempora praesulum
 Rursus sepulchris vindicabunt
 Et cineri rediviva cogent

Tro.

Trophæa cælis surgere; qualia
Vidère quondam, cùm Scythicis plagis
Victoriosos post triumphos
Ungaricis posuère signis.
Nil ergo posthac ære cavo gravis,
Centumq; tauris Umbo perhorridus,
Nil mille telis ingemiscens
Ex humeris volitare cornu
Regno iuvabit; nil balearibus
Armare fundis profuerit manus,
Multoq; plumbo, nil lacertis
Per liquidos agitare cælos.
Majora tentat dextera Præsulis
TARNOCIANI, quem Latijis plagis
Mitrata Pallas, dum Tiarâ
Condecorat, Scepuso præesse, &
Regnare celsis Carpatij jugis
Minerva iussit, quem Sapientia
Virtute multis invidendâ
Scepusij dedit orbis arces
Frænare circum, haud robore dexteræ
Aut æstuantis pectoris impete,
Sed celsiores per Tiaras
Et gracilem sine nube vultum.

O San-

O sanctiorum gloria Præsulum;
Et fortiorum gratia Principum
Matthia! & ô pacis petita
per Scepusum reparator orbem!
Ter digne lauris, digne caput Mitris
Ornare centum; digne cui comæ
post tot trophæa, & post Tyaras
Purpureo refluant Galero,
Vel jam triumphâ, dum Capitolij
Plantare nosti vertice palladem, &
TARNOCIANA sub corona
In Scepuso recolis Minervam.
Sic nempe Regnis dum Sapientia,
Sceptrisq; præstat, non diademata
Quassantur Euro, nec procellis
perpetuos metuunt furores.
Sed sæva quamvis æthere fulmina,
Tempestuosis turbinet ictibus,
Raptosq; Cyclopum caminis
Dextta Jovis minitetur ignes,
Non illa mentes impavidas tamen
Terrebit unquam, quas Sapientia
Armavit, & quas sub Tiaræ
Præsidio voluit fovere.

D

Nunc

Nunc nunc caducis undiq; fluctibus
 Insurge Pontus, nunc fugiens tuum
 Per Saxa litus, nunc tumore
 Scepusiis spatiare campis,
 Et merge quidquid Carpatus arduo
 In astra vultu fidere despicit,
 Dum terra rursus naufragantis
 Extimeat nova monstra pyrha.
 Non hic paventes indideris metus
 Scepusiensi, hoc præfule, palladi,
 TARNOCIANA quæ Tiara
 Ludere amat, Sapientiaq;
 In annulari Regia circulo
 Monstrare signa, & sub Jove turbido
 Cæloq; flammis fulminante
 Fulminibus referens cachinnos.

*Nimius essem adhuc Præsul Reverendissime, nisi nullus esse mal-
 lem, quàm umbra tantum Solis Persici, virtutumq; tuarum imita-
 trix. Subduco proinde pennam è tabula, ne dum Sole omni splendi-
 dius illustras Scepusium, indigniorem tantâ tuâ majestate umbram
 tibi, & obscuram nubem adjecisse condemner. hoc uno, meo quidem
 calculo, felicius, quòd, quam in te multi Regiam hætenus non per-
 videbant gloriam, Sapientia tuâ demonstraveris. Quæ omnia si
 quis in dubium pertinacius revocet, non vana auctorem fidei mecum
 & consulat, & audiat. Ita enim ille*

Sapiens

--- Sapiens uno minor est Jove, dives,
 Liber, honoratus, pulcher, Rex deniq; Regum.

*Plura hæc, quàm ego dixeram, quæ & probandi & singula confir-
 mandi iterum ulterius mihi esset animus, nisi hac ipsa Præsul Reve-
 rendissime, & in Mitra tua ornatus Persici, & in augustiori, quod
 vertice gestas Regum diademate, & in ipsa deniq;, ut cætera non
 repetam, Tiara sapientia demonstrasses. Non te itaq; amplius pro-
 babo Regem, (quamvis & te & tuos regas Sapientissime) quia vir-
 tutem medullam Regum possides; quâ sine, Corona verè turpis est, &
 Rex non Rex amplius, sed fædus anima sine Cadaver. Non te Pru-
 dentem, non Pium, non æquum, non Fortem, non Clementem, aut
 Munificum, vel Modestum dicam iterum (quæ Regum, Sapientum
 dicere erat animus, primaria sunt virtutes) quando & Diecastua,
 omni jam penè ignorantia extirpato errore de Animarum Cultori-
 bus, verè Theologicè Sapientibus Sapiens ipse, abundè prospexisti, &
 novellâ, ac velut exuli adhuc Societatis Jesu in Scepusio Monte
 Palladi hospitalem porticum (Athenaeum diceret alius) non exhi-
 buisti modò, sed & in propria Domo tibi ipsi factus augustior, etiam-
 num exhibes liberaliter. Justum te Præsul Reverendissime tuo in-
 diademate appellem Regem? qui omnia perire mavis, quàm Justi-
 tiam, aut in te, aut tuos inter non regnare. Fortem te, sed manu in-
 cruentâ, fortem, sed sine lite sanguinea vis ut depradicem? Mode-
 stia tuâ repugnante etiam, dicam tamen. Corda tu ad te seu traxi-
 sti, seu convertisti omnium, quaquaversum gloriosior nominis tui
 fama pervagata est. Audire vis Pannonia? Novam in Aruensi Comi-
 tatu tuo, & jam penè ignotam tibi novus Apostolica tua Corona Apo-
 stolus, sed vivâ Ecclesiam erexit MATTHIAS; uno frendente con-
 tra Damone, quem tamè objecto capitis tui signaculo, Cruce inquam,
 & constantia sopivit. Parce Præsul Reverendissime; alieno huc seu
 errore, seu etiam ignorantia sum delapsus; ut dum jam pridem tibi
 valedicere constitui, nunquam tamen valedicam; ita non modò Rex*

D 2

humv.

humanus es, sed & quia Sapiens, divinus. Orpheum sustinentem
Rhodopes juga dicerem, nisi dum inani lyra sono, Sapiens cum sis, de-
lirare contemnis, amplio rem orbem tibi Scepusium in Citharam ele-
gisses, & hujus discordes in musicam concordiam cogendo nervos,
me hac in tui arte singulari attonitum sustineres. Nunc plura non
adjicio; contentus eo futurus, si dum in Cithara tua chordas articu-
lo Regio concordas singulas, à concordi decem vocum discrimine So-
cietatem Jesu, quam non in Scepusio modo, sed & toto orbe diffu-
sam, tuosq; altissime insculptam cordi circumfers, non excludas; in
hoc vel maxime te Regem probaturus, si quod virtute tibi Re-
gnum peperisti, idem autoritate Regiâ in Pa-
cis Unitate conserves.

O. A. M. D. G. B^mq; V. M. MARIE
honorem.

